

Nr 80.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1923 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 8 januari 1923 avlåten proposition (nr 2) har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* antaga ett propositionen bifogat förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst *dels ock* medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, flottans pensionskassa samt statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. dyrtidstillägg för budgetåret 1923—1924 må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas.

*Propositionen
nr 2.*

Ifrågavarande proposition, vilken hänvisats, i vad den angår pensionsväsendet till bankoutskottet och såvitt rör jordbruksärenden till jordbruksutskottet, har i övrigt hänvisats till statsutskottet.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Det propositionen bifogade förslaget till kungörelse är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

- lön och lönetillägg;
- tjänstgöringspenningar;
- vikariatsersättning;
- ortstillägg, dyrortstillägg, kallortstillägg, enslighetstillägg och fyrskippstillägg;
- arvode;
- ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
- extra avlöningstillägg;
- extra lönetillägg;
- provisoriskt avlöningstillägg;
- tillfällig löneförbättring;
- tillfälligt lönetillägg;
- ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
- inkvarterings- och servisbidrag;
- lönetillägg för tjänstehästar;
- dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
- härads-skrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag;
- uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat;
- docentstipendium vid statens högsolor;
- tantiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverksdirektör; samt

särskild gottgörelse till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

Detsamma skall gälla i fråga om arvode till stenograf enligt avlöningsreglementena för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt vid domänverket ävensom arvode till föreståndare för växeltelefonstation och till tågdirigent samt ersättning för beredskapstjänst enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket m. fl.

Mom. 3. Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som i samband med övergång till systemet med avlöningens utbetalande i efter-skott enligt medgivande av riksdagen kan komma att utbetalas till befattningshavare, vilka erhålla definitiv lönereglering.

§ 2.

För att tjäna till grund vid dyrtidstilläggets bestämmande skall, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställas det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar, nytt tal för ökningen i levnadskostnader att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat tal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Där annorlunda icke är i § 4 av denna kungörelse eller eljest i särskild ordning stadgat, utgår dyrtidstillägget å den för månad upp-

burna avlöningen efter ett procenttal, motsvarande hälften av det utav Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen och i förekommande fall avjämnat till närmast lägre hela tal; dock att

dels beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn under 16 års ålder, dyrtidstillägget ökas med en tiondel,

dels ock beträffande annan befattningshavare, vilken vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, icke uppnått 25 års ålder, dyrtidstillägget minskas med en tiondel.

Förhöjning av dyrtidstillägg inträder icke på grund av försörjningsplikt för barn, som i egenskap av pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning som nyss sagts är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidraga till familjens underhåll.

Uppgår avlöningen till mera än 650 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår ej å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 4.

Till befattningshavare, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt gällande avlöningsreglementen för befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vid domänverket, vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen samt för befattningshavare vid lots- och fyrstaten, skall dyrtidstillägg utgå i enlighet med föreskrifterna i § 3, dock med iakttagande därav,

att det i § 3 omförmälda procenttal skall i varje särskilt fall minskas med 18, samt

att dyrtidstillägg icke utgår å den del av avlöningen, som må överstiga 800 kronor i månaden.

Vad nu är sagt skall jämväl äga tillämpning å sådana i förenämnda avlöningsreglementen avsedda icke-ordinarie befattningshavare, till vilka arvode utgår med i vederbörande stater angivna belopp.

§ 5.

Dyrtidstillägg beräknas, med nedan angivna undantag, endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att *dels* dyrtidstillägg å befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna avlöningsförmåner författningens enligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, *dels* beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlönande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, *dels* ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel, skolande därvid till vikarie för häradshövding med förordnande enligt 34 § domsagostadgan eller därmed likställt förordnande dyrtidstillägg utgå å ett beräknat belopp av 7,800 kronor om året.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å ett beräknat belopp av 7,800 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningens enligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk, vid högre lärarinneseminarier och vid folkskoleseminarium åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning eller hyresbidrag. Ej heller utgår dyrtidstillägg å den

del av arvodet till föreståndaren för yrkespedagogiska centralanstalten, som beräknas motsvara dylik ersättning.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av ovan meddelade bestämmelser.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om och i den mån sådant finnes påkallat, därvid ovan meddelade bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande *dels* att dyrtidstillägg icke skall utgå å sådan del av avlöning, som må vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen, *dels ock* att i intet fall till sådana icke-ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med mera än hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuta lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen, eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

Dyrtidstillägg utgår ej å i de särskilda avlöningsbeloppen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap

vid krigsmakten, reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter samt den vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anställde s. k. Hjertbergska antikvarien.

§ 10.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

- 1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad,
- 2:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag, samt
- 3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 11.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 12.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 13.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1923, från och med vilken dag kungörelsen den 15 juni 1922 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (nr 356) upphör att gälla.

Vidare har Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 8 januari 1923 *Statsverkspropositionen.* avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1923—1924 under de huvudtitlar, vilka äro föremål för statsutskottets behandling, föreslagit riksdagen att
dels till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt personalen vid nedannämnda ämbetsverk och kårer för budgetåret 1923—1924 såsom extra reservationsanslag anvisa följande belopp, nämligen

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket (punkt 10)..... kronor 28,000,
att direkt utgå av inkomst av myntning och justering;
för bank- och fondinspektionen (punkt 19)..... kronor 30,000,
att direkt utgå av bidrag till bankinspektionen och av bidrag till
fondinspektionen;
för kontrollstyrelsens avdelning för ärenden an-
gående skattefri sprit m. m. (punkt 29)..... kronor 12,000,
att direkt utgå av denatureringsavgifter;

under åttonde huvudtiteln:

för statens biografbyrå (punkt 250)..... kronor 12,000,
att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder;

under tionde huvudtiteln:

för patent- och registreringsverket (punkt 20)..... kronor 140,000,
att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registrerings-
avgifters medel;
för försäkringsinspektionen (punkt 23)..... kronor 15,500,
att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen;
dels ock till bestridande av motsvarande kostnader för befattnings-
havare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits,
å extra stat för budgetåret 1923—1924 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	1,850,000
» tredje »	»	350,000
» fjärde »	»	12,800,000
» femte »	»	5,500,000
» sjätte »	»	185,000
» sjunde »	»	3,100,000
» åttonde »	»	6,500,000
» tionde »	»	1,300,000

Motioner.

I anledning av propositionen nr 2 hava inom riksdagen väckts följande motioner, vilka ävenledes hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, nämligen inom första kammaren nr 132 av herr *C. I. Asplund*, nr 133 av herr *K. Franzén* samt nr 134 av herrar *T. Julin* och *C. Winberg* och inom andra kammaren, nr 172 av herrar *K. Starbäck* och *E. Laurén*, nr 173 av herr *H. Kinmanson*, nr 174 av herr *E. Hage m fl.*, nr 175 av herr *P. V. Olsson* i Kalmar *m. fl.*, nr

176 av herr P. V. Olsson i Kalmar m. fl. och nr 177 av herr P. V. Olsson i Kalmar m. fl.

Herr Asplund har i den av honom väckta motionen hemställt, att riksdagen ville bifalla Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 avlåtna förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m. under förutsättning att följande ändringar vidtagas:

Dyrtidstillägg skall utgå med jämnt, nedåt avrundat krontal efter ett procenttal, som för befattningshavare vid icke reglerat verk utgör 45 och för annan 27 procent av det utav Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen och som avrundas till närmast lägre hela tal och beräknas på ett till jämnt krontal nedåt avrundat tilläggsunderlag, som erhålles, om man till den för månad uppburna avlöningen lägger dels för varje befattningshavare 50 kronor, dels för befattningshavare, som på grund av försörjningsplikt underhåller barn under 16 års ålder, 15 kronor för varje sådant barn, varvid skall iakttagas, att nämnda tilläggsunderlag icke må överstiga dubbla månadsavlöningen; dock att beträffande befattningshavare, som icke på grund av försörjningsplikt underhåller barn under 16 år och icke uppnått 25 års ålder, dyrtidstillägget minskas med en tiondel.

Herr Franzén har i sin motion hemställt, att riksdagen vid bestämmandet av de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst ville vidtaga åtgärder för hävandet av vissa olägenheter, som, enligt motionärens förmenande, ett antagande av propositionen oförändrad skulle innebära för ett flertal läroverkslärare m. fl. befattningshavare, vilka hade avlöningen fördelad ojämt på årets olika månader.

Herrar Julins och Winbergs motion är lika lydande med den inom andra kammaren av herr Hage väckta motionen, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att de från och med 1 juli 1922 gällande allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola fortfarande gälla.

Herrar Starbäck och Laurén hemställa, att riksdagen i fråga om dyrtidstillägg till statens befattningshavare måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 2, att kompensationsprocenten i någon mån höjes, förslagsvis från 50 procent till 53 procent, att den av Kungl. Maj:t föreslagna begränsningen av det lönebelopp, å vilket dyrtidstillägg skall utgå, bortfaller, samt att rätten till personligt dyrtidstillägg i förekommande fall inom de lönerulerade verken bibehålles.

Herr Kinmanson har i den av honom väckta motionen hemställt, *dels* att dyrtidstillägg fortfarande måtte utgå för avlöning till och med 1,250 kronor i månaden, *dels ock* att de personliga dyrtidstilläggen icke måtte avskaffas, med mindre än att motsvarande komensation beredes.

I den av herr Olsson i Kalmar m. fl. väckta motionen nr 175 har hemställts, att riksdagen ville besluta dyrtidstilläggens bestämmande, vad beträffar det procentuella tillägget, efter följande grunder:

1) *För befattningshavare vid oreglerade verk:*

Grundtalet fastställles på sätt i § 2 av Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst angives,

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 200 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg efter ett procenttal lika med 57 hundradelar av grundtalet. Överstiger avlöningen 200 kronor men icke 1,250 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 200 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 200 kronor, efter ett procenttal lika med 40 hundradelar av grundtalet. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara vissa hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast *högre* hela tal.

Uppgår avlöningen till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår icke å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal.

2) *För befattningshavare vid reglerade verk:*

Grundtalet fastställles på sätt här ovan sagts vidkommande befattningshavare vid oreglerade verk, minskat med 30.

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 150 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg efter ett procenttal lika med 55 hundradelar av grundtalet. Överstiger avlöningen 150 kronor men icke 1,250 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 150 kronor, på sätt nyss är sagt samt för den del, som överstiger 150 kronor, efter ett procenttal lika med 40 hundradelar av grundtalet.

I övrigt gäller vad här ovan sagts vidkommande befattningshavare vid oreglerade verk.

3) *För befattningshavare under 25 års ålder:*

Beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, icke uppnått 25 års ålder, minskas dyrtidstillägget med en tiondel.

4) *Särskilda tillägg åt familjeförsörjare:*

Till befattningshavare med familjemedlem utgår särskilt dyrtids-tillägg enligt grunder, som föreslås i motion nr 176.

I motionen nr 176 av herr Olsson i Kalmar m. fl. har hemställts, att riksdagen ville besluta att det åt befattningshavare med försörjnings-plikt föreslagna särskilda dyrtidstillägget måtte beräknas efter följande grunder:

Till befattningshavare med familjemedlem utgår ett särskilt dyrtidstillägg, s. k. familjetillägg, med ett månatligt belopp för varje sådan medlem motsvarande för befattningshavare vid oreglerade verk en tjugon-dedel ($\frac{1}{30}$) av grundtalet i kronor (vid index 75 = kronor 3: 75) samt för befattningshavare vid reglerade verk en trettiondedel ($\frac{1}{30}$) av grund-talet i kronor (vid index 75 = kronor 2: 50).

Såsom familjemedlem räknas hustru och på grund av försörjnings-plikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder.

I den av herr Olsson i Kalmar m. fl. väckta motionen nr 177 har hemställts, att riksdagen ville besluta att nu gällande bestämmelser i av-seende å personliga dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst jämväl skola äga tillämpning under budgetåret 1923—1924.

Beträffande de till stöd för framställningarna anförda skäl får ut-skottet hänvisa till motionerna.

Rörande den föreslagna omläggningen av grunderna för dyrtids-tilläggen anföres i propositionen bland annat följande: *Departements-
chefen.*

»Dyrtidstilläggen åt statstjänstemännen hava icke under någon period uppgått till sådana belopp, att full kompensation för den inträdda prisstegringen erhållits. Kompensationsgradens utveckling under skilda tider och för olika grupper av befattningshavare har varit beroende av dels de medelsbelopp, som ansetts kunna ställas till förfogande för ändamålet, dels ock dyrtidens olika tryck för större eller mindre inkomsttagare samt för personer med eller utan försörjningsplikt.

Jämväl då det nu gäller att bestämma grunderna för dyrtidstill-läggen, måste hänsyn tagas till enahanda förhållanden, vilka tidigare varit i sådant avseende utslagsgivande.

Vid granskningen av de olika krav, som ställts å budgeten för statsregleringsperioden 1923—1924, har det befunnits nödigt att genom-föra långt gående inskränkningar och besparingar. Även i fråga om dyrtidstilläggen måste en icke obetydlig nedsättning ske. Att bibehålla de nuvarande grunderna för dyrtidstilläggen skulle nämligen icke kunna

låta sig göra utan att pålägga nya skatter eller öka de redan utgående, något som jag ansett mig icke kunna tillstyrka.

Det förslag i fråga om grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, som jag nu ämnar förordas, har sålunda måst bestämmas med hänsyn till den begränsade medelstillgången. Jag har emellertid sökt så avväga förslaget, att reduktionen skulle bli så litet kännbar som möjligt. En ledande grundtanke har vidare varit, att möjligast enkla bestämmelser för dyrtidstilläggens beräkning skulle kunna erhållas, detta framför allt i syfte att minska arbetet med dyrtidstilläggens bestämmande och utbetalande.

Förslaget innebär först och främst, att dyrtidstilläggen skulle för olika avlöningar utgå efter ett och samma procenttal, dock att det högsta belopp, varå dyrtidstillägg skulle få utgå, nedsatts till inemot hälften av det nuvarande. Jag har visserligen också haft under omprövning ett förslag i nära anslutning till den linje, som förordades av statsutskottet föregående år. Detta förslag, sådant det i övrigt måst anordnas, har emellertid för det stora flertalet befattningshavare visat sig medföra i huvudsak enahanda löneställning som det förslag med proportionella dyrtidstillägg, jag funnit mig böra förordas. Under sådana förhållanden måste sistnämnda enklare förslag vara att föredraga.

Det procenttal, efter vilket dyrtidstilläggen skulle beräknas, bör naturligen såsom hittills stå i visst förhållande till levnadskostnadsindex. Enligt mitt förslag skulle det motsvara hälften av talet för levnadskostnadsstegringen. Vid en indexställning av 175 skulle alltså, med iakttagande av avrundning nedåt, procenttalet vara 37. Å den del av avlöningen, som överskjuter 650 kronor i månaden, skulle något dyrtidstillägg ej utgå.

Då dyrtidstillägget nu måste starkt beskärmas, har det synts mig vara nödvändigt att beträffande rätten till förhöjning på grund av försörjningsplikt vidtaga en begränsning så till vida, att, i anslutning till vad som fastslogs vid 1920 års riksdag, förhöjningen endast tillerkännes dem, vilka hava minderåriga barn att försörja. Nödvändigheten av besparing liksom önskvärheten av att efter hand avveckla den högre kompensationen för försörjningspliktiga har ock ansetts böra föranleda, att i fråga om rätten till förhöjning ingen åtskillnad göres för olika antal barn. För befattningshavare, som har barn under 16 år att försörja, skulle enligt förslaget dyrtidstillägget ökas med en tiondel av vad eljest skolat utgå. Däremot skulle dyrtidstillägget nedsättas med en tiondel för befattningshavare under 25 år utan försörjningsplikt, som här avses.

De nu angivna grunderna skulle gälla befattningshavare, för vilka definitiv lönereglering ännu icke genomförts. Vid nyreglerade verk skulle dyrtidstillägget givetvis utgå efter reducerade grunder. Reduktionen har i förslaget genomförts sålunda, att procentalet för dyrtidstillägget skall minskas med 18 enheter. Detta avdrag har avvägts med hänsyn till den nuvarande, på två vägar åstadkomna reduktionen för befattningshavare vid nyreglerade ämbetsverk. Då alltså avdraget innesluter jämväl den för närvarande gällande begränsningen av underlaget för dyrtidstilläggen till 80 procent av avlöningen, skulle enligt mitt förslag dyrtidstillägg utgå å ett i motsvarande mån högre belopp än vid oreglerade verk, eller 800 kronor i månaden.»

Beträffande kostnadsfrågan anför departementschefen följande:

»Vad angår kostnaderna för dyrtidstilläggen torde senare i dag närmare förslag komma att föreläggas Kungl. Maj:t och erforderliga anslag föreslås till upptagande å riksstaten för budgetåret 1923—1924. I förevarande sammanhang vill jag allenast meddela följande sammanställning rörande *dels* kostnaderna för dyrtidstilläggen under budgetåret 1923—1924, vid en antagen indexställning av 175, enligt nuvarande och föreslagna grunder, *dels ock* de faktiska kostnaderna för dyrtidstilläggen under år 1922:

icke såsom hittills med en tiondel, utan i stället med 12, respektive 13 (beroende på om indextalet är jämnt eller udda) fasta enheter för de icke reglerade verkens del, varefter en ytterligare sänkning med 30 enheter skulle verkställas beträffande de reglerade. Dyrtidstillägget skulle vid de reglerade verken utgå å hela lönen och icke såsom nu å 80 procent av densamma. Vidare skulle det belopp, varå dyrtidstillägg efter fullt grundtal utgår, minskas från nuvarande månadsbelopp av 85 kronor till 60 kronor. Å överskjutande belopp skulle dyrtidstillägg utgå med 50 procent av grundtalet d. v. s. en minskning med 5 procent mot nu. Det högsta belopp, varå dyrtidstillägg finge utgå, skulle för månad räknat utgöra vid de reglerade verken 1,200 kronor och vid de icke reglerade 1,100 kronor. Barntilläggen skulle alltjämt bibehållas, därvid det månadsbelopp, å vilket dyrtidstillägg efter fullt grundtal utgår, skulle för varje på grund av försörjningsplikt underhållet barn under 16 år ökas, vid de icke reglerade verken med 15 kronor och vid de reglerade med 20 kronor. Beträffande verkningarna i övrigt av detta förslag får utskottet hänvisa till följande tabell, hänförande sig till be-
gynnelseavlöningar å dyraste ort:

Levnadskostnadsindex = 175.¹

	Alternativ	Årslön	D y r t i d s t i l l ä g g				
			Ogift be- fattnings- havare över 25 år	G f t befattningshavare			
				utan barn	med ett barn	med tre barn	med sex barn
<i>Reglerade verk.</i>							
Generaldirektör	Nuv. grunder	17,040	3,137	3,486	3,524	3,599	3,713
	Kungl. Maj:t	17,040	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	17,040	2,177	2,419	2,458	2,534	2,650
Överdirektör av högre grad	Nuv. grunder	15,000	2,785	3,094	3,132	3,208	3,321
	Kungl. Maj:t	15,000	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	15,000	2,177	2,419	2,458	2,534	2,650
Överdirektör av lägre grad	Nuv. grunder	13,020	2,443	2,714	2,752	2,827	2,941
	Kungl. Maj:t	13,020	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	13,020	1,979	2,198	2,237	2,314	2,429
Byråchef	Nuv. grunder	10,500	2,007	2,230	2,268	2,344	2,457
	Kungl. Maj:t	10,500	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	10,500	1,616	1,795	1,834	1,910	2,026
Sekreterare	Nuv. grunder	7,668	1,518	1,686	1,724	1,800	1,913
	Kungl. Maj:t	7,668	1,457	1,457	1,603	1,603	1,603
	Utskottet	7,668	1,208	1,342	1,380	1,457	1,572
Notarie	Nuv. grunder	6,420	1,302	1,447	1,485	1,560	1,674
	Kungl. Maj:t	6,420	1,220	1,220	1,342	1,342	1,342
	Utskottet	6,420	1,028	1,142	1,181	1,258	1,373

¹ Dyrtidstilläggen äro beräknade utan hänsyn till i § 3 sista stycket föreskrivna avrundningar.

	Alternativ	Årslön	D y r t i d s t i l l ä g g				
			Ogift be- fattnings- havare över 25 år	Gift befattningshavare			
				utan barn	med ett barn	med tre barn	med sex barn
Postexpeditör	Nuv. grunder	4,350	944	1,049	1,087	1,163	1,276
	Kungl. Maj:t	4,350	827	827	910	910	910
	Utskottet	4,350	730	811	850	926	1,042
Lokomotivförare	Nuv. grunder	3,672	827	919	957	1,033	1,146
	Kungl. Maj:t	3,672	698	698	768	768	768
	Utskottet	3,672	632	703	741	818	933
Konduktör	Nuv. grunder	2,988	709	788	826	901	1,015
	Kungl. Maj:t	2,988	568	568	625	625	625
	Utskottet	2,988	534	593	632	708	824
Stationskarl	Nuv. grunder	2,520	628	698	736	811	907
	Kungl. Maj:t	2,520	479	479	527	527	527
	Utskottet	2,520	467	518	557	634	749
Telegrafist (kvinnlig) ...	Nuv. grunder	3,204	746	829	867	943	1,056
	Kungl. Maj:t	3,204	609	609	670	670	670
	Utskottet	3,204	565	628	666	743	858
Rikstelefonist (kvinnlig)	Nuv. grunder	2,574	638	708	746	822	927
	Kungl. Maj:t	2,574	489	489	538	538	538
	Utskottet	2,574	474	527	565	642	757
Kontorsbiträde (kvinnligt)	Nuv. grunder	2,160	566	629	667	742	778
	Kungl. Maj:t	2,160	410	410	451	451	451
	Utskottet	2,160	415	461	499	576	691
<i>Icke reglerade verk.</i>							
Landshövding	Nuv. grunder	15,000	5,000	5,556	5,610	5,718	5,880
	Kungl. Maj:t	15,000	2,886	2,886	3,175	3,175	3,175
	Utskottet	15,000	3,884	4,315	4,371	4,483	4,650
Byråchef	Nuv. grunder	9,100	3,142	3,491	3,545	3,653	3,815
	Kungl. Maj:t	9,100	2,886	2,886	3,175	3,175	3,175
	Utskottet	9,100	2,740	3,044	3,100	3,212	3,379
Sekreterare	Nuv. grunder	6,800	2,417	2,686	2,740	2,848	3,010
	Kungl. Maj:t	6,800	2,516	2,516	2,768	2,768	2,768
	Utskottet	6,800	2,098	2,331	2,387	2,499	2,666
Notarie	Nuv. grunder	4,900	1,819	2,021	2,075	2,183	2,345
	Kungl. Maj:t	4,900	1,813	1,813	1,994	1,994	1,994
	Utskottet	4,900	1,568	1,742	1,798	1,910	2,077
Vaktmästare	Nuv. grunder	1,600	779	866	920	1,028	1,040
	Kungl. Maj:t	1,600	592	592	651	651	651
	Utskottet	1,600	647	719	775	887	992
Skrivbiträde (kvinnligt) ..	Nuv. grunder	1,600	779	866	920	1,028	1,040
	Kungl. Maj:t	1,600	592	592	651	651	651
	Utskottet	1,600	647	719	775	887	992

I fråga om detaljbestämmelserna anser sig utskottet — i likhet med departementschefen — böra föreslå, att i §§ 3 och 8 införes ett

stadgande av innebörd att vad av beräknat dyrtidstillägg överskjuter helt kronotal bortfaller.

Det har för utskottet framhållits, att tillämpningen av den i § 8 givna bestämmelsen om sammanläggning av olika avlöningar för beräkning av befattningshavares dyrtidstillägg visat sig medföra vissa svårigheter, då befattningshavare samtidigt åtnjuter lön eller arvode från såväl reglerad som oreglerad befattning. Att för dessa jämförelsevis fåtaliga fall i kungörelsen införa särskilda bestämmelser, vilka givetvis måste bli rätt invecklade, har utskottet emellertid icke ansett nödigt, utan vill utskottet endast uttala, att Kungl. Maj:t synes böra vara oförhindrad att, i den mån så befinner sig erforderligt, meddela de föreskrifter, som för undanröjande av de sålunda antydda svårigheterna kunna vara påkallade.

Enligt vad verkställda beräkningar givit vid handen, skulle utskottets förslag i förhållande till propositionen kunna beräknas medföra en förhöjning med — bortsett från pensionärerna — totalt 4.1 miljoner kronor, varav 1.2 miljoner kronor belöpa på de affärsdrivande verken och 2.9 miljoner kronor skola direkt redovisas i budgeten såsom utgående till övriga statens befattningshavare, däri inberäknat personalen vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter.

Vidkommande de i ämnet väckta motionerna har utskottet icke kunnat i vidare mån, än som innebäres i utskottets sålunda intagna ståndpunkt i frågan, tillstyrka desamma. Beträffande särskilt det av herr Franzén motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet endast framhålla, att genom ett antagande av utskottets förslag till dyrtidstilläggsbestämmelser grunden för detsamma bortfallit.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt de av herr Asplund, herrar Julin och Winberg, herr Hage m. fl., herrar Starbäck och Laurén, herr Kinmanson, herr P. V. Olsson m. fl. under nr 175 och herr P. V. Olsson m. fl. under nr 176 i ämnet väckta motionerna ävensom med bifall till herr P. V. Olssons ovannämnda motion nr 177 samt med avslag å herr Franzéns förutberörda motion, må

1) godkänna bifogade förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, (Bil A), med undantag dock i vad angår dels de under jordbruksdepartementet

hörande befattningshavare, dels ock befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.;

2) medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, dyrtidstillägg för budgetåret 1923—1924 må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

3) till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg vid nedannämnda verk och institutioner för budgetåret 1923—1924 såsom extra reservationsanslag anvisa

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å..... kronor 32,000,
att direkt utgå av inkomst av myntning och justering;

för bank- och fondinspektionen ett reservationsanslag å..... kronor 32,000,
att direkt utgå av bidrag till bankinspektionen och av bidrag till fondinspektionen;

för kontrollstyrelsens avdelning för ärenden angående skattefri sprit m. m. ett reservationsanslag å..... kronor 13,000,
att direkt utgå av denatureringsavgifter;

under åttonde huvudtiteln:

för statens biografbyrå ett reservationsanslag å..... kronor 13,000,
att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder,

under tionde huvudtiteln:

för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å..... kronor 150,000,
att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel;

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag å..... kronor 17,000,

att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen;

till bestridande av motsvarande kostnader för befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, för budgetåret 1923—1924 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln ...	kronor	1,775,000
» tredje » ... »		335,000
» fjärde » ... »		13,250,000
» femte » ... »		5,375,000
» sjätte » ... »		190,000
» sjunde » ... »		3,350,000
» åttonde » ... »		6,100,000
» tionde » ... »		1,350,000

Stockholm den 27 april 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarzelius, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. I. Asklund* och *K. E. Andersson* i Eliantorp samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, P. Nilsson* i Bonarp, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *J. D. Norman, L. J. Carlsson-Frosterud, O. Nilsson* i Örebro och *J. Olofsson* i Digernäs.

Reservationer: se sid. 27.

*Bilaga A.***Förslag**

till

kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Mom 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

- lön och lönetillägg;
- tjänstgöringspenningar;
- vikariatsersättning;
- ortstillägg, dyrortstillägg, kallortstillägg, enslighetstillägg och fyr-skeppstillägg;
- arvode;
- ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
- extra avlöningstillägg;
- extra lönetillägg;
- provisoriskt avlöningstillägg;
- tillfällig löneförbättring;
- tillfälligt lönetillägg;
- ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
- inkvarterings- och servisbidrag;
- lönetillägg för tjänstehästar;
- dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
- härads skrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag;

uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat;
docentstipendium vid statens högskolor;
tantiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverksdirektör; samt
särskild gottgörelse till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

Detsamma skall gälla i fråga om arvode till stenograf enligt avlöningsreglementena för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt vid domänverket ävensom arvode till föreståndare för växeltelefonstation och till tågdirigent samt ersättning för beredskapstjänst enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket m. fl.

Mom. 3. Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som i samband med övergång till systemet med avlöningens utbetalande i efterskott enligt medgivande av riksdagen kan komma att utbetalas till befattningshavare, vilka erhålla definitiv lönereglering.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i §§ 3 och 4 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, nämnda tal minskas med 12 enheter, därest talet är jämnt, men eljest med 13 enheter.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den

månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat tal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Där annorlunda icke är i § 4 av denna kungörelse eller eljest i särskild ordning stadgat, utgår dyrtidstillägget, räknat efter den för månad uppburna avlöningen, på följande sätt.

Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår å avlöningsförmåner, som icke överstiga 60 kronor i månaden, dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger avlöningen 60 kronor men icke 1,100 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 60 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 60 kronor, efter ett procenttal lika med halva grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en.

Såsom familjemedlem räknas hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens eller såsom pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning som nyss sagts berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som

omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som, enligt vad ovan är stadgat, för motsvarande avlöning tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår avlöningen till mera än 1,100 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår ej å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 4.

Mom. 1. Till befattningshavare, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt gällande avlöningsreglementen för befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vid domänverket, vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen samt för befattningshavare vid lots- och fyrstaten, skall dyrtidstillägg utgå i enlighet med föreskrifterna i § 3, dock med iakttagande därav,

att det i § 2 omförmälda grundtal skall i varje särskilt fall minskas med 30;

att den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägg utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, för varje familjemedlen utöver en ökas med 20 kronor; samt

att dyrtidstillägg icke utgår å den del av avlöningen, som må överstiga 1,200 kronor i månaden.

Vad nu är sagt skall jämväl äga tillämpning å sådana i förenämnda avlöningsreglementen avsedda icke-ordinarie befattningshavare, till vilka arvode utgår med i vederbörande stater angivna belopp.

Mom. 2. Därest för befattningshavare, som i mom. 1 avses, löneinkomsten jämte dyrtidstillägg enligt samma mom. understiger vad som skulle utgjort befattningshavarens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten jämte dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3, äger befattningshavaren åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av befattningshavaren tillgodonjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 1 uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skolat åtnjuta, om han då

kvarstått med den avlöning, han innehaft närmast före övergången till den nya lönestaten, och därå uppburit dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3.

Med löneinkomst enligt detta mom. förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömande av huruvida befattningshavaren lidit avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 5.

Dyrtidstillägg beräknas, med nedan angivna undantag, endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att *dels* dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna avlöningsförmåner författningens enligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, *dels* beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, *dels* ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel, skolande därvid till vikarie för häradshövding med förordnande enligt 34 § domsagostadgan eller därmed likställt förordnande dyrtidstillägg utgå å en antagen inkomst av 9,000 kronor om året.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningens enligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk, vid högre lärarinneseminarier och vid folkskoleseminarium åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning eller hyresbidrag. Ej heller utgår dyrtidstillägg å den del av arvodet till föreståndaren för yrkespedagogiska centralanstalten, som beräknas motsvara dylik ersättning.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av ovan meddelade bestämmelser.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om och i den mån sådant finnes påkallat, därvid ovan meddelade bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande *dels* att dyrtidstillägg icke skall utgå å sådan del av avlöning, som må vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen, *dels ock* att i intet fall till sådana icke-ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med mera än hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuta lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen, eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

Dyrtidstillägg utgår ej å i de särskilda avlöningsbeloppen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten, reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter samt den vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anställde s. k. Hjertbergska antikvarien.

§ 10.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad,

2:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag, samt

3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 11.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 12.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 13.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1923, från och med vilken dag kungörelsen den 15 juni 1922 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (nr 356) upphör att gälla.

Reservationer:

av herrar *C. G. Ekman*, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *A. Wiklund*, *P. Nilsson* i Bonarp, *J. D. Norman* och *J. Olofsson* i Digernäs, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har i allt väsentligt kunnat ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag.

För att förminska de hårda verkningar, som den i propositionen föreslagna och av tidsförhållandena nödvändiggjorda reduktionen av dyrtidstilläggen otvivelaktigt kan medföra för vissa av de lägst avlönade statstjänarna, har utskottet emellertid ansett en förändring böra vidtagas, gående ut på ett större hänsynstagande till befattningshavare med barnrika familjer genom bibehållande av den nu befintliga rätten till barntillägg. På grund av den allmänna omläggning av grunderna för dyrtidstilläggen, som innefattas i propositionen, hava dock bestämmelserna på denna punkt givits en något förändrad utformning. Enligt utskottets förslag skulle barntilläggen utgå med ett fast belopp av 4 kronor vid de reglerade verken och 5 kronor vid de oreglerade för månad och barn under 16 års ålder. Därvid har dock, för undvikande av att i något fall överkompensation skulle kunna komma att utgå, ansetts böra föreskrivas, att barntillägget icke må överstiga det belopp, varmed dyrtidstillägget i övrigt utgår.

För att icke denna förändring med avseende å barnbidragets bibehållande skall medföra alltför stor inverkan på budgeten i förhöjande riktning, har det dock visat sig nödvändigt att i stället borttaga den höjning av dyrtidstillägget med 10 procent för familjeförsörjare med minderårigt barn, som innefattas i propositionen. Även om detta kan medföra någon minskning för familjeförsörjare med ett barn, särskilt i de högre inkomstgraderna, måste dock den vidtagna förändringen i stort sett anses innebära en förbättring för familjeförsörjarna, vilken förbättring för de lägst avlönade med ett flertal barn måste betraktas som icke oväsentlig. Per år skulle tillägget för varje barn komma att uppgå till 48 kronor vid de reglerade verken och 60 kronor vid de oreglerade. Till jämförelse må nämnas, att enligt nu gällande grunder — vilka, såsom ovan nämnts, på nu ifrågavarande punkt i propositionen frångåtts — barntillägget vid index 175 utgör 37 kronor 80 öre vid de reglerade verken och 54 kronor vid de oreglerade.

Beträffande verkningarna i övrigt av utskottets förslag får utskottet hänvisa till följande tabell, hänförande sig till begynnelseavlönningar å dyraste ort:

Levnadskostnadsindex = 175.¹

	Alternativ	Årslön	D y r t i d s t i l l ä g g				
			Ogift befattningshavare över 25 år	Gift befattningshavare			
				utan barn	med ett barn	med tre barn	med sex barn
<i>Reglerade verk.</i>							
Generaldirektör	Nuv. grunder	17,040	3,137	3,486	3,524	3,599	3,713
	Kungl. Maj:t	17,040	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	17,040	1,824	1,824	1,872	1,968	2,112
Överdirektör av högre grad	Nuv. grunder	15,000	2,785	3,094	3,132	3,208	3,321
	Kungl. Maj:t	15,000	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	15,000	1,824	1,824	1,872	1,968	2,112
Överdirektör av lägre grad	Nuv. grunder	13,020	2,443	2,714	2,752	2,827	2,941
	Kungl. Maj:t	13,020	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	13,020	1,824	1,824	1,872	1,968	2,112
Byråchef	Nuv. grunder	10,500	2,007	2,230	2,268	2,344	2,457
	Kungl. Maj:t	10,500	1,824	1,824	2,006	2,006	2,006
	Utskottet	10,500	1,824	1,824	1,872	1,968	2,112
Sekreterare	Nuv. grunder	7,668	1,518	1,686	1,724	1,800	1,913
	Kungl. Maj:t	7,668	1,457	1,457	1,603	1,603	1,603
	Utskottet	7,668	1,457	1,457	1,505	1,601	1,745
Notarie	Nuv. grunder	6,420	1,302	1,447	1,485	1,560	1,674
	Kungl. Maj:t	6,420	1,220	1,220	1,342	1,342	1,342
	Utskottet	6,420	1,220	1,220	1,268	1,364	1,508
Postexpeditör	Nuv. grunder	4,350	944	1,049	1,087	1,163	1,276
	Kungl. Maj:t	4,350	827	827	910	910	910
	Utskottet	4,350	827	827	875	971	1,115
Lokomotivförare	Nuv. grunder	3,672	827	919	957	1,033	1,146
	Kungl. Maj:t	3,672	698	698	768	768	768
	Utskottet	3,672	698	698	746	842	986
Konduktör	Nuv. grunder	2,988	709	788	826	901	1,015
	Kungl. Maj:t	2,988	568	568	625	625	625
	Utskottet	2,988	568	568	616	712	856
Stationskarl	Nuv. grunder	2,520	628	698	736	811	907
	Kungl. Maj:t	2,520	479	479	527	527	527
	Utskottet	2,520	479	479	527	623	767
Telegrafist (kvinnlig) ...	Nuv. grunder	3,204	746	829	867	943	1,056
	Kungl. Maj:t	3,204	609	609	670	670	670
	Utskottet	3,204	609	609	657	753	897
Rikstelefonist (kvinnlig)	Nuv. grunder	2,574	638	708	746	822	927
	Kungl. Maj:t	2,574	489	489	538	538	538
	Utskottet	2,574	489	489	537	633	777

¹ Dyrtidstilläggen äro beräknade utan hänsyn till i § 3, sista stycket, föreskrivna avrundningar.

	Alternativ	Årslön	D y r t i d s t i l l ä g g				
			Ogift be- fattnings- havare över 25 år	Gift befattningshavare			
				utan barn	med ett barn	med tre barn	med sex barn
Kontorsbiträde (kvinnligt)	Nuv. grunder	2,160	566	629	667	742	778
	Kungl. Maj:t	2,160	410	410	451	451	451
	Utskottet	2,160	410	410	458	554	698
<i>Icke reglerade verk.</i>							
Landshövding	Nuv. grunder	15,000	5,000	5,556	5,610	5,718	5,880
	Kungl. Maj:t	15,000	2,886	2,886	3,175	3,175	3,175
	Utskottet	15,000	2,886	2,886	2,946	3,066	3,246
Byråchef	Nuv. grunder	9,100	3,142	3,491	3,545	3,653	3,815
	Kungl. Maj:t	9,100	2,886	2,886	3,175	3,175	3,175
	Utskottet	9,100	2,886	2,886	2,946	3,066	3,246
Sekreterare	Nuv. grunder	6,800	2,417	2,686	2,740	2,848	3,010
	Kungl. Maj:t	6,800	2,516	2,516	2,768	2,768	2,768
	Utskottet	6,800	2,516	2,516	2,576	2,696	2,876
Notarie	Nuv. grunder	4,900	1,819	2,021	2,075	2,183	2,345
	Kungl. Maj:t	4,900	1,813	1,813	1,994	1,994	1,994
	Utskottet	4,900	1,813	1,813	1,873	1,993	2,173
Vaktmästare	Nuv. grunder	1,600	779	866	920	1,028	1,040
	Kungl. Maj:t	1,600	592	592	651	651	651
	Utskottet	1,600	592	592	652	772	952
Skrivbiträde (kvinnligt)...	Nuv. grunder	1,600	779	866	920	1,028	1,040
	Kungl. Maj:t	1,600	592	592	651	651	651
	Utskottet	1,600	592	592	652	772	952

Med hänsyn till de i vissa fall alltför kännbara reduktioner, vilka ett borttagande av de hittills utgående personliga dyrtidstilläggen skulle medföra för de härav berörda befattningshavarna vill utskottet, med avvikelse jämväl i detta hänseende från propositionens förslag, tillstyrka, att desamma alltjämt bibehållas.

Det har för utskottet — — — påkallade.

Vidkommande de i ämnet väckta motionerna har utskottet icke kunnat i vidare mån, än som innebäres i utskottets sålunda intagna ståndpunkt i frågan, tillstyrka desamma. Beträffande särskilt det av herr Franzén motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet icke förneka, att det förhållandet att vissa läroverkslärares m. fl. lärares avlöning utgår med olika belopp under olika delar av året kan medföra, att dyrtidstillägg kan komma att utgå med lägre sammanlagt belopp, än om avlöningen vore jämt fördelad över hela kalenderåret. Det bör emellertid uppmärksammas, att de förändrade allmänna grunder för dyrtidstilläggen, som ovan föreslagits, te sig jämförelsevis fördelaktiga för de i

motionen avsedda grupperna befattningshavare. Och då härtill kommer, att de belopp, varom här kan bliva fråga, torde visa sig obetydliga i förhållande till avlöningen och särskilt dyrtidstillägget i övrigt, har utskottet icke funnit det vara av förhållandena påkallat att för dessa enskilda befattningshavare införa en undantagsbestämmelse, som givetvis måste bliva av rätt invecklad beskaffenhet.

Enligt vad verkställda beräkningar givit vid handen, skulle de av utskottet föreslagna förändringarna kunna beräknas medföra en förhöjning av de i propositionen upptagna beloppen med — bortsett från pensionärerna — totalt 2.3 miljoner kronor, varav 0.7 miljoner kronor belöpa på de affärsdrivande verken och 1.6 miljoner kronor skola direkt redovisas i budgeten såsom utgående till övriga statens befattningshavare, däri inberäknat personalen vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt de av herr Asplund, herrar Starbäck och Laurén, herr Kinmanson, herr P. V. Olsson m. fl., under nr 175, och herr P. V. Olsson m. fl., under nr 176, i ämnet väckta motionerna, ävensom med bifall till herr P. V. Olssons m. fl. motion nr 177, samt med avslag å herrar Franzéns, Julins och Winbergs och Hages m. fl. ovanberörda motioner, må

1) godkänna bifogade förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, (Bil. B), med undantag dock i vad angår dels de under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare, dels ock befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.;

2) medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, dyrtidstillägg för budgetåret 1923—1924 må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

3) till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg vid nedannämnda verk och institutioner för

budgetåret 1923—1924 såsom extra reservationsanslag
anvisa

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket... kronor 32,000,
att direkt utgå av inkomst av myntning och
justering;

för bank- och fondinspektionen kronor 32,000,
att direkt utgå av bidrag till bankinspektionen
och av bidrag till fondinspektionen;

för kontrollstyrelsens avdelning för ärenden an-
gående skattefri sprit m. m. kronor 13,000,
att direkt utgå av denatureringsavgifter;

under åttonde huvudtiteln:

för statens biografbyrå..... kronor 13,000,
att direkt utgå av avgifter för granskning av
biografbilder;

under tionde huvudtiteln:

för patent- och registreringsverket kronor 150,000,
att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt
registreringsavgifters medel;

för försäkringsinspektionen kronor 17,000,
att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspek-
tionen;

till bestridande av motsvarande kostnader för
befattningshavare vid verk och institutioner, som icke
här ovan angivits, för budgetåret 1923—1924 såsom
extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor 1,875,000
» tredje »	» 350,000
» fjärde »	» 13,200,000
» femte »	» 5,500,000
» sjätte »	» 200,000
» sjunde »	» 3,425,000
» åttonde »	» 6,400,000
» tionde »	» 1,375,000.»

av herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp, vilken med instämmande i huvudsak i den av herr *C. G. Ekman* m. fl. avgivna reservationen dock ansett, att förhöjningen i dyrtidstilläggen för familjeförsörjare bort bestämmas till 36 kronor vid de reglerade och 54 kronor vid de oreglerade verken per barn och år, varigenom kostnadsökningen i förhållande till propositionens förslag skulle kunna begränsas till 1.2 miljoner kronor.

*Bilaga B.***Förslag**

till

kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

lön och lönetillägg;

tjänstgöringspenningar;

vikariatsersättning;

ortstillägg, dyrortstillägg, kallortstillägg, enslighetstillägg och fyr-skeppstillägg;

arvode;

ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;

extra avlöningstillägg;

extra lönetillägg;

provisoriskt avlöningstillägg;

tillfällig löneförbättring;

tillfälligt lönetillägg;

ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;

inkvarterings- och servisbidrag;

lönetillägg för tjänstehästar;

dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;

häradsskrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag;

uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat;

docentstipendium vid statens högskolor;
tantiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverks-
direktör; samt
särskild gottgörelse till lokomotivförare, som bestrider tjänst så-
som lokomotivmästare.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i
och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnads-
ersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning
dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn sär-
skilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen
i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant
av omständigheterna påkallat.

Detsamma skall gälla i fråga om arvode till stenograf enligt
avlöningsreglementena för tjänstemän vid postverket, telegrafverket,
statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt vid domänverket
ävensom arvode till föreståndare för växeltelefonstation och till tåg-
dirigent samt ersättning för beredskapstjänst enligt avlöningsreglementet
för tjänstemän vid postverket m. fl.

Mom. 3. Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som i sam-
band med övergång till systemet med avlöningens utbetalande i efter-
skott enligt medgivande av riksdagen kan komma att utbetalas till be-
fattningshavare, vilka erhålla definitiv lönereglering.

§ 2.

För att tjäna till grund vid dyrtidstilläggets bestämmande skall,
med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar
rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen
i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställas det tal, som skall anses
motsvara levnadskostnadsökningen.

Allt eftersom inträffade förändringar i levnadskostnadernas all-
männa läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning
av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar, nytt tal för
ökningen i levnadskostnader att äga tillämpning från och med den
månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad,
under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd
förändring fastställa annat tal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen
av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas
av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Där annorlunda icke är i § 4 av denna kungörelse eller eljest i särskild ordning stadgat, utgår dyrtidstillägget å den för månad uppburna avlöningen efter ett procenttal, motsvarande hälften av det utav Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen och i förekommande fall avjämnat till närmast lägre hela tal; dock att

dels beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn under 16 års ålder, dyrtidstillägget ökas med ett belopp, räknat efter 5 kronor för månad och varje sålunda underhållet barn, dock högst med det belopp, vartill det procentuella dyrtidstillägget för motsvarande tid uppgår,

dels ock beträffande annan befattningshavare, vilken vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, icke uppnått 25 års ålder, dyrtidstillägget minskas med en tiondel.

Förhöjning av dyrtidstillägg inträder icke på grund av försörjningsplikt för barn, som i egenskap av pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning som nyss sagts är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll.

Uppgår avlöningen till mera än 650 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår ej å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 4.

Mom. 1. Till befattningshavare, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt gällande avlöningsreglementen för befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vid domänverket, vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, för officerare och underofficerare samt civilmilitära

beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen samt för befattningshavare vid lots- och fyrstaten, skall dyrtidstillägg utgå i enlighet med föreskrifterna i § 3, dock med iakttagande därav,

att det i § 3 omnämnda procenttal skall i varje särskilt fall minskas med 18,

att det belopp, varmed dyrtidstillägget ökas för varje underhållet barn, utgör 4 kronor, samt

att dyrtidstillägg icke utgår å den del av avlöningen, som må överstiga 800 kronor i månaden.

Vad nu är sagt skall jämväl äga tillämpning å sådana i förenämnda avlöningsreglementen avsedda icke-ordinarie befattningshavare, till vilka arvode utgår med i vederbörande stater angivna belopp.

Mom. 2. Därest för befattningshavare, som i mom. 1 avses, löneinkomsten jämte dyrtidstillägg enligt samma mom. understiger vad som skulle utgjort befattningshavarens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten jämte dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3, äger befattningshavaren åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av befattningshavaren tillgodonjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 1 uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skolat åtnjuta, om han då kvarstått med den avlöning, han innehaft närmast före övergången till den nya lönestaten, och därå uppburit dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3.

Med löneinkomst enligt detta mom. förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömande av huruvida befattningshavaren lidit avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 5.

Dyrtidstillägg beräknas, med nedan angivna undantag, endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att *dels* dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas

å hela det belopp, vartill i § 1 angivna avlöningsförmåner författningsevenligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, dels beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel, skolande därvid till vikarie för häradshövding med förordnande enligt 34 § domsagostadgan eller därmed likställt förordnande dyrtidstillägg utgå å ett beräknat belopp av 7,800 kronor om året.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å ett beräknat belopp av 7,800 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsevenligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk, vid högre lärarinneseminarier och vid folkskoleseminarium åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning eller hyresbidrag. Ej heller utgår dyrtidstillägg å den del av arvodet till föreståndaren för yrkespedagogiska centralanstalten, som beräknas motsvara dylik ersättning.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av ovan meddelade bestämmelser.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om och i den mån sådant finnes påkallat, därvid ovan meddelade

bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande *dels* att dyrtidstillägg icke skall utgå å sådan del av avlöning, som må vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen, *dels ock* att i intet fall till sådana icke-ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med mera än hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuta lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen, eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

Dyrtidstillägg utgår ej å i de särskilda avlöningsbeloppen ingående öretal, som överstiger fullt krontal. Vad av det beräknade dyrtidstillägget överskjuter helt krontal bortfaller.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten, reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter samt den vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anställde s. k. Hjertbergska antikvarien.

§ 10.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

- 1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad,
- 2:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag, samt
- 3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 11.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 12.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 13.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1923, från och med vilken dag kungörelsen den 15 juni 1922 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (nr 356) upphör att gälla.